

Siikalatvan pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset

Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) edellyttää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus luokittelee ja rajaa pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokitus perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lainsäädännön muutokseen (1263/2014, luku 2a). Uuden lainsäädännön myötä kaikkia aikaisemmin luokiteltuja pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankinnan käyttöön soveltuvuuden kannalta kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran.

1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joiden vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat 1-luokan mukaiseen käyttöön. Lisäksi E-luokkaan luokitellaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä jokin pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E, 2E tai E). Aikaisemmin käytössä ollut luokka III poistuu käytöstä ja siihen kuuluvat alueet joko luokitellaan uudelleen luokkiin 1, 1E, 2, 2E tai E tai poistetaan pohjavesialuerekisteristä (POVET). Aiemmin poistetut pohjavesialueet (luokka IV) tarkastellaan uudelleen edellä mainitulla tavalla. Pohjavesialueluokat ilmaistaan jatkossa arabialaisin numeroin, jotta uusien säännösten perusteella luokitellut alueet voidaan erottaa aikaisemmin luokitelluista alueista.

Pohjavesialueiden hydrogeologinen kuvaus ja vedenotto

Maksinharjun (11247001) alue muodostuu suhteellisen kapeasta harjuselänteestä, jonka aines on soravaltainen. Ydinosa sisältää etupäässä kivistä soraa ja karkeaa hiekkaa. Lievealueen vallitsevana aineksena on hiekka, jonka lisäksi esiintyy myös silttiä ja lustosavea. Lukuun ottamatta Kangasjärven länsi- ja luoteispuolisia alueita, luonnontilaiset pohjavesiolot ovat pääasiassa antikliiniset. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,49 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 000 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2014 pohjavettä noin 63 m³/d.

Selänkangas (11247002) on harju, jonka selänneäinen ydinosa sisältää kivistä soraa ja hiekkaa. Ydinosan aineksesta merkittävä osa on käytetty. Lievealueet sisältävät etupäässä hiekkaa. Alueen keskiosan pohjoisreunalla ympäristön vesiä imeytynee jonkin verran harjuun ja eteläreunalla pohjavettä purkaantuu siellä oleville soille. Pohjaveden päävirtaussuunta itäosassa on itään samoin kuin mahdollisesti myös keskiosassa. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,07 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 700 m³/d. Alueen vettä käyttää kuusi taloutta.

Isokangas (11247003) on pinnaltaan melko tasainen harju. Harju on hiekkavaltainen lukuun ottamatta kapeaa, karkeata ainesta sisältävää ydinosaa. Etenkin alueen länsiosassa hiekkaa on levinnyt laajalle alueelle esiintyen osittain soiden turvekerrosten alla. Luoteisosassa aluetta harju on hyvin kapea ja paikoitellen siinä esiintyy vajaan metrin vahvuudelta lustosavea hiekka- ja sorakerrosten välissä. Pohjavesiolosuhteiltaan alue on antikliininen pohjaveden purkautuessa ympäröiville soille ja Siikajokeen. Pohjaveden luonnollinen päävirtaussuunta on luoteeseen lukuun ottamatta alueen kaakkoisosaa, missä virtaus on päinvastainen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 2,65 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 700 m³/d. Alueella on kolme vedenottamoa, joista kaksi on käytössä ja yksi varavedenottamona. Vuonna 2014 alueelta otettiin pohjavettä yhteensä noin 378 m³/d.

Sorvonkankaan (11247004) pohjavesialue muodostuu kahdesta laakeapiirteisestä, hiekkavaltaisesta harjulaajentumasta ja luode-kaakko-suunnassa kulkevasta, soraa ja karkeaa hiekkaa sisältävästä harjuytimestä. Harju on matalimmilta osiltaan ja kaakkoispuoliskoltaan osittain moreenipeitteinen. Myös savea ja silttiä esiintyy välikerroksena harjun reunaosissa. Hienoainespitoiset kerrokset heikentävät vertikaalista vedenläpäisevyyttä, mutta ydinvyöhykkeen horisontaalinen vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys lienevät kohtalaiset. Pohjavesiolot alueella ovat antikliiniset pohjaveden purkautuessa ympäröiville soille sekä Siikajokeen ja Mulkuanjokeen. Alueella on tutkittu vedenottopaikka. Pohjaveden päävirtaussuunta on ainakin muodostuman luoteispuolella luoteeseen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,69 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 200 m³/d.

Luukula (11247005) on soravaltainen pitkittäisharju. Reunaosilla esiintyy hiekan lisäksi savea ja silttiä. Pohjavettä purkautuu etenkin lounaan puoleiselle suoalueelle. Pohjavesialue on poistettu aiemmin luokituksesta POSKI-hankkeen yhteydessä ohuen pohjavesikerroksen takia.

Karirooppikangas (11247006) muodostuu kahdesta pienehköstä harjunselänteestä, joiden aines on pinnalta pääosin hiekkaa. pohjakerroksissa esiintyy paikoin myös soraa ja karkeaa hiekkaa. Alueen pohjavesiolot ovat antikliiniset, päävirtaussuunta on kaakkoispuolella kaakko. Pohjavesialue on poistettu aiemmin luokituksesta.

Taninselän (11247007) pohjavesialue muodostuu hiekkavaltaisesta, laakeasta harjuselänteestä. Pohjakerroksina tavataan myös soraa ja karkeaa hiekkaa sekä lievealueilla moreenia. Ohut savikerros esiintyy paikoin välikerroksena. Maaperän vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys eivät ole kokonaisuutena kovin hyvät mutta koepumppauksen mukaan ydinhorisontin osalta kohtalaiset. Päävirtaussuunta on kaakkoon. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,52 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 350 m³/d.

Tihilä (11247008) on matala, moreenimäen kupeelle kerrostunut harjukerrostuma. Keski- ja pohjakerroksissa aines on soravaltaista, kun taas reuna- ja pintaosissa on hiekkaa, joka rajoittuu ympäristön moreeni-, savi- ja turvekerrostumiin. Pohjavesiolot ovat alueella lounaispuolisesti synkliiniset. Pohjavettä purkautuu koillispuoliseen suomaastoon. Ydinosaan vedenläpäisevyys on kohtalaisen hyvä, mutta muodostumisalue on varsin pieni. Pohjaveden laatu on tutkimusten mukaan hyvä. Vesi on hapanta. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,07 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 40 m³/d. Loppuvuodesta 1992 suoritetun lyhytaikaisen koepumppauksen perusteella alueelta arvioidaan saatavan pohjavettä noin 30 m³/d.

Kolkankangas (11247009) muodostuu kapeasta harjuselänteestä, jonka aines on soravaltaista. Harjun liepeillä pohjataso muodostaa moreeni, eikä kerrospaksuus liene muutenkaan kovin suuri. Maaperän vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys ovat kohtalaiset. Päävirtaussuunta on pohjoiseen. Alue poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Teerikangas (11247010) on matalapiirteinen ja katkonainen harjuselänne. Aines on pääasiassa keskiahkkaa mutta myös karkeaa hiekkaa ja sorakerroksia tavataan muodostuman keskiosissa. Ainakin eteläreunalta hiekka rajoittuu saveen. Pohjavesiolot alueella ovat kokonaisuutena antikliiniset mutta mahdollinen karkea-ainesydin toimisi helposti kuormitettaessa synkliinisesti. Purkautumista tapahtuu etenkin pohjoispuoliselle suoalueelle. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,59 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 350 m³/d.

Jäkälämaa (11247011) muodostuu matalapiirteisestä harjuselänteestä, jonka aines on pääasiassa hiekkaa. Itäpuolelta on havaintoja myös sorasta, silttisestä hiekasta, savesta ja moreenista. Maaperän vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys ovat korkeintaan kohtalaiset. Maaperän keskimääräinen hienorakeisuus vaikeuttaa pohjaveden tehokasta hyväksikäyttöä. Alue poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Kokkomaan (11247012) pintaosa on rantakerrostuma, jonka aines kohoumilla on pääasiassa kivistä soraa ja painanteissa hiekkaa. Länsipuoliskon soraharjanteen pohja- tai välikerroksena on moreenia, joten siellä vedenjohtavuus lienee huono. Muualla aluetta esiintyy kuitenkin syvissä horisonteissa paikoin vähintään kohtalaisesti vettäjohtavaa lajittunutta ainesta, koska alue sijaitsee harjulinjalle. Alue poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Palokangas (11247051) on laakea harjuselänne, jonka aines on pintaosaltaan hiekkaa. Ilmeisesti ydinosaan esiintyy ainakin paikoin myös sorakerroksia. Alue on pohjavesioloiltaan vallitsevasti antikliininen, mutta pohjoispuoli alueesta saa jonkun verran valuntatäydennystä sivuiltaan. Akviferin varastotilavuus ja vedenjohtavuus vaikuttavat paremmilta alueen kaakkoispuoliskolla, jossa on tutkittu vedenottamon paikka. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 4,01 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 2 500 m³/d.

Kärsämänoja (11436051) muodostuu matalapiirteisestä harjukerrostumasta, jonka aines koostuu pääasiassa hiekasta. Lisäksi alueella esiintyy myös silttisiä, moreenisia, soraisia ja lohkareisia kerroksia. Alue saa jonkin verran täydennystä vesivaroihinsa ympäristöstä tulevasta valunnasta. Muodostuman vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys lienevät kokonaisuutena keskinkertaiset. Pohjaveden hyväksikäyttöä haittaa ainakin paikoitellen pohjaveden rautapitoisuus ja maaperän epähomogeenisuus. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,62 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 000 m³/d. Alueella on kaksi Limingan Vesihuolto Oy:n vedenottamoita, joista vain toinen on käytössä. Vuonna 2016 alueelta otettiin pohjavettä noin 55 m³/d.

Tyninkangas (11436052) on matalapiirteinen harju, jonka pintaosa koostuu rantakerrostumista. Aines on pääasiassa hienoa hiekkaa ja keskiahiekkaa. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,41 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 250 m³/d.

Paskokangas (11603001) sijaitsee kahden harjujakson yhtymäkohdassa. Ydinosissa esiintyy kivistä soraa ja hiekkaa. Sora esiintyy usein pintakerroksena hiekan päällä. Lievealueilla hiekka on vallitsevana. Itäosan jaksossa aineksen lajittuneisuus ja vedenläpäisevyys ovat ilmeisesti paremmat kuin länsiosassa. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon. Vettä purkautuu harjualueen reunaosien soille varsinkin sen itä- ja länsiosissa. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 2,29 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 600 m³/d. Alueella on kolme vedenottamoita, joista otettiin vuonna 2014 pohjavettä yhteensä noin 416 m³/d.

Vanhantienkangas (11603002) on laakea ja pitkä harjuselänne, jonka hiekkaisessa lieveosassa on laajentumia. Kivistä soraa sisältävä ydinvyöhyke on yleensä havaittavissa pintaosassakin. Paikoin runko-osakin näyttää koostuvan karkean ja hienomman hiekan kerroksista. Muodostuman lounaisosassa esiintyy yleisesti paksuja silttisiä kerrostumia. Harjun pintaosa on rantavallien kuvioittama. Ydinosien vedenjohtavuus ja hydraulinen yhtenäisyys lienevät kohtalaiset. Pohjaveden päävirtaussuunta on luoteeseen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 4,08 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 2 500 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2014 pohjavettä noin 140 m³/d.

Kangaskylä (11603003) on yksittäinen harjuselänne, jossa pintaosan hiekkakerrosten ohella ydivyöhykkeen pohjaosissa esiintyy myös karkeampaa hiekkaa ja soraa. Alueen pohjavesiolot ovat antikliiniset. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Kalliokankaat (11603004) on laakea harjukangas, joka koostuu lähes täysin hiekasta. Muodostelman pinnalla on vallimaisia rantakerrostumia ja näissä kummuissa esiintyy vähän pintalohkareisuutta. Keskivyöhykkeen pohjaosissa saattaa esiintyä myös karkeaa hiekkaa ja hiekkaista soraa. Kerrospaksuus voi paikoin olla vähäinen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,75 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 000 m³/d.

Telinkankaan (11603005) muodostuma on rakenteeltaan epähomogeeninen. Osassa aluetta pintakerrokset koostuvat moreenipeitteistä ja moreenia esiintyy yleisesti myös välikerroksina. Hyvin vettä läpäisevää soraa ja hiekkaa esiintyy sekä maapeitteen pintaosissa että syvemmillä. Pohjaveden päävirtaussuunta on luoteeseen ja jonkin verran pohjavettä purkautuu myös reunaosan soille. Kärsämäen Vesihuolto Oy:llä on kolme kaivoa Telinkankaalla. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,82 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 400 m³/d. Vuonna 2016 alueelta on otettu pohjavettä yhteensä noin 260 m³/d.

Marjahaarju (11603006) muodostuu moreenimäen itäosaan kerrostuneista lajittuneista sedimenteistä, joiden raekoostumus vaihtelee kivisestä sorasta hienoon hiekkaan. Kerrospaksuus ei ole ilmeisesti kovin suuri. Koepumppauksen mukaan maaperän vedenjohtavuus ja hydraulinen yhtenäisyys sekä vedenlaatu ovat ainakin paikoin hyvät. Pohjaveden hyödyntämisolosuhteet ovat ilmeisesti osassa aluetta vaikeat. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,78 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 300 m³/d.

Lusikkakangas (11603051) muodostuu näkyvältä osaltaan hiekkaa ja soraa sisältävästä selänneestä, jonka pohjavedenpinnan yläpuolinen runko-osa on pääosin käytetty maanottoon. Alueen luoteispää on kalliokkoa, jonka päällä on ohut kerros lohkarista soraa ja moreenia. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Täperänkangas (11617001) on matala ja kapea harju, jonka aines on pääasiassa hiekkaa. Ydinosassa esiintyy paikoitellen jonkin verran myös soraa. Lievealueilla, missä hiekka on vallitsevana, tavataan yleisesti myös silttejä. Pohjaveden päävirtaussuunta on luoteeseen. Lisävetä pohjavesialue saa Lehtomäen suunnasta tulevasta valunnasta. Harjun pituussuuntainen vedenläpäisevyys lienee keskinkertainen. Rautapitoisuus kasvaa korkeahkaksi ottamoina voimakkaasti kuormitettaessa. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,88 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 600 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2014 pohjavettä noin 46 m³/d.

Hyppyriharju (11617002) on matalahko selännemäinen harju, joka sisältää karkeasta hiekasta ja sorasta muodostuvan ydinosan. Sora esiintyy pääasiassa välikerroksina hiekan joukossa tai sen alla. Lievealueilla hiekka on vallitsevana, mutta myös silttiä esiintyy yleisesti. Harjun pituussuuntainen vedenläpäisevyys on ilmeisesti alueen itäosassa parempi kuin länsiosassa. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon. Pohjavesiä purkautuu jossain määrin harjun reunaosien soille. Paikoitellen pohjaveden rautapitoisuus on suuri varsinkin syvemmissä horisonteissa. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,86 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 200 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, mutta pohjaveden korkean rautapitoisuuden vuoksi ottamo ei ole tällä hetkellä käytössä.

Pihlajaisenkangas (11617004) muodostuu harjujaksoon kuuluvasta matalapiirteisestä selänteestä, jonka pintaosa on rantavoimien uudelleen kerrostamaa. Aines on pääasiassa hiekkaa, mutta myös soraa esiintyy keskeisissä osissa aluetta. Muodostumasta purkautuu pohjavettä ympäröiville soille. Pohjaveden virtaussuunta alueella on luoteeseen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,61 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 500 m³/d.

Launolankankaan (11617006) pohjavesialue muodostuu osittain moreenipeitteisestä harjuselänteestä, joka koostuu vallitsevasti hiekasta. Alueen länsiosan montuissa on havaittavissa pohjoisluoteista suuntaa noudattava, kivistä soraakin sisältävä ydinvyöhyke. Moreenipeite vähentää infiltraatiota. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,41 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 250 m³/d.

Oltavankangas (11617007) on osittain moreenipeitteinen matalapiirteinen harjuselänne, jonka pintaosa on rantakerrostumaa. Vallitsevana lajittuneena aineksena on hiekka. Myös pienikivistä, hienohkoa soraa ja karkeaa hiekkaa tavataan ydinosissa. Pohjavesi on lähellä maanpintaa. Maaperän vedenläpäisevyys ei ole kaikin osin kovin hyvä, mikä vähentää infiltraatiota. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Ryngynkangas (11617008) muodostuu laakeasta harjuselänteestä, jonka pintaosa on rantavoimien ja tuulen voimakkaasti muokkaama. Aines on ilmeisesti lähes kokonaan hiekkaa. Varsinaisesta soraytimeistä ei ole havaintoja, mutta karkean hiekan kerroksia on havaittu pohjavesipinnan syvyydessä. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Patalankangas-Ritokankaan (11617051) pohjavesialue on harju. Ritokankaalla ydinosassa on soravaltainen. Lieveosa muodostuu hiekasta. Patalankankaalla ydinosassa on sekä kivistä soraa että hiekkaa. Lievealue on kankaan länsiosassa laaja ja etupäässä hienoa hiekkaa sisältävä. Ydinosan vedenläpäisevyys lienee kohtalainen, paikoitellen hyvä. Pohjaveden päävirtaussuunta Ritokankaan alueella on ilmeisesti luoteeseen. Pohjavesialue saanee vesivaroihinsa täydennystä eteläpuolisilta alueilta tulevasta valunnasta. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,32 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 200 m³/d. Haapaveden kaupungin vesihuoltolaitoksella on alueella viisi vedenottamoaa, joista vuonna 2016 kaksi oli käytössä. Alueelta otettiin vuonna 2016 pohjavettä yhteensä noin 240 m³/d.

Palokangas (11617052) on matalapiirteinen harjuselänne, joka koostuu pääasiassa hiekasta, mutta jonka keskivyöhykkeessä saattaa esiintyä myös sorakerroksia. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Sipolan (11682001) pohjavesialue muodostuu kapeasta ja suhteellisen matalasta harjusta. Vallitsevana aineksena on hiekka, vaikkakin ydinosassa paikoitellen muodostuu sorasta. Lievealueilla hiekka on hienorakeista. Harjuainesta peittää monin paikoin varsinkin reuna-alueilla ohuehkot siltti-

ja savikerrokset sekä moreeni. Maa-aineksen vedenläpäisevyys on kohtalainen. Pohjaveden päävirtaus tapahtuu Pakkulanojan suuntaan. Alue saa täydennystä vesivaroihinsa pohjoispuolelta tulevasta valunnasta. Pohjavettä sen sijaan purkautuu alueen eteläpuolisille soille. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,47 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 300 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, joka ei ole nykyisin käytössä veden leväongelman vuoksi. Sipolan vedenkäsittelylaitoksella käsitellään edelleen Haaraojan ja Matovaaran pohjavesialueiden vedenottamoilta pumpattava vesi.

Haaraoja (11682003) sijaitsee Kestilän keskustan läpi kulkevalla harjujakson linjalla. Muodostuma on matalapiirteinen hiekkakangas, jonka syvissä kerrosissa esiintyy myös karkeaa hiekkaa tai soraa. Välikerroksina tavataan paikoin silttiä ja moreenia. Pohjavesiolot alueella ovat antikliiniset, päävirtaussuunta on luoteeseen. Maaperän vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys ovat kohtalaiset, joskin pohjaveden tehokasta hyväksikäyttöä vaikeuttaa maaperän hienorakeisuus ja epähomogeenisuus. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,9 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 700 m³/d. Alueella on kaksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2014 pohjavettä noin 192 m³/d.

Karkumaan (11682004) alue muodostuu käytettävissä olevien tietojen mukaan suoympäristössä kulkevasta piiloharjuluonteisesta soravaltaisesta kapeasta lajittuneen aineksen muodostumasta, jonka kulku noudattaa länsiluoteista suuntaa. Lajittuneen aineksen vyöhykkeen vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys lienevät jokseenkin hyvät, mutta turve- ja sedimenttikerrokset vähentävät infiltraatiota ja heikentävät pohjaveden laatua. Alue on poistettu aiemmin pohjavesiluokituksesta.

Järvitalo (11682051) muodostuu matalasta harjusta. Harjun ydinosa on näkyvässä alueen länsiosassa. Sen esiintymisestä järven pohjalla ei ole tietoa. Kapeahko ydinosa sisältää kivistä soraa ja reunaosat etupäässä hiekkaa. Varsinkin Varesnevan alueella hiekkoja esiintyy osittain suon turvekerrosten alla. Lajittuneen aineksen kerrospaksuudet ovat suhteellisen pieniä. Pohjavesialue saa vesivarastoihinsa täydennystä pohjoisen suunnasta tulevasta valunnasta. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,52 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 800 m³/d. Alueella on kaksi Limingan Vesihuolto Oy:n vedenottamo, joista vain toinen on käytössä. Vuonna 2016 alueelta otettiin pohjavettä noin 95 m³/d.

Matovaara-Kanasaari (11682052) on matalapiirteinen, ilmeisesti katkonainen, osittain moreenin tai saven peittämä harjukerrostuma. Harjuaines koostuu merkittävilta osin sorasta. Epähomogeenisesta maalajikoostumuksesta johtuen alueen vedenläpäisevyys on vaihteleva. Karkea-ainesydin on paikoin melko yhtenäinen ja kohtalaisesti vettä johtava. Muodostuma on vettä ympäristöönsä purkava pohjaveden purkautuessa ympäröiville soille. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala pinta-ala on 1,39 km², alueelle ei ole erikseen rajattu muodostuma-alueita. Pohjavettä arvioidaan

muodostuvan noin 400 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2014 pohjavettä noin 108 m³/d.

Harju (11841001) on kapea soravaltainen harju, joka rajoittuu siltti-, savi- ja turvekerrostumiin. Harjun vedenläpäisevyys vaikuttaa hyvältä, mutta muodostuman kapeus ja ympäristön sedimenttien todennäköinen hienorakeisuus vähentävät kokonaisuutta, joskin alue saa ilmeisesti kuormitettaessa valuntatäydennystä kaakosta ja koillisesta. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,12 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 100 m³/d.

Kärsämä (11841051) on matalapiirteinen ja kapea soravaltainen harju. Harjuainesta saattaa esiintyä myös ympäristön hienorakeisten kerrostumien alla. Harjun pitkittäissuuntainen vedenläpäisevyys vaikuttaa hyvältä, mutta esiintymän kapeudesta johtuen kokonaisuus jäänee pieneksi. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,12 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 100 m³/d.

Siikalatvan pohjavesialueiden uudelleen luokitus ja rajausmuutokset

Maksinharjun (11247001), Selänkankaan (11247002), Isokankaan (11247003), Kärsämänojan (11436051), Paskokankaan (11603001), Vanhantienkankaan (11603002), Telinkankaan (11603005), Täperänkankaan (11617001), Patalankangas-Ritokankaan (11617051), Haaraojan (11682003), Järvitalon (11682051) ja Matovaara-Kanasaaren (11682052) pohjavesialueet luokitellaan uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 1-luokkaan eli vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi.

Sorvonkankaan (11247004), Taninselän (11247007), Tihilän (11247008), Teerikankaan (11247010), Palokankaan (11247051), Tyninkankaan (11436052), Kalliokankaiden (11603004), Pihlajaisenkankaan (11617004) ja Launolankankaan (11617006) pohjavesialueet luokitellaan uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 2-luokkaan, joka on muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Hyppyriharjun (11617002) ja Sipolan (11682001) pohjavesialueilla on vedenottamo, mutta vedenlaatuongelmien vuoksi ottamot eivät ole enää käytössä. Pohjavesialueet luokitellaan 2-luokkaan kuuluviksi.

Marjaharjun (11603006) pohjavesialue on kuuluneet luokkaan II. Aluetta on tutkittu Pohjois-Pohjanmaan POSKI 2 –hankkeen aikana ja todettu, että alue ei sovellu vedenhankintakäyttöön ja sen vuoksi pohjavesialue poistetaan luokitukselta. Harjun (11841001) ja Kärsämän (11841051) pohjavesialueet ovat kuuluneet luokkaan III. Alueet eivät sovellu vedenhankintaan vähäisen antoisuuden vuoksi ja alueet poistetaan pohjavesiluokitukselta.

Luukulan (11247005), Karirooppikankaan (11247006), Kolkankankaan (11247009), Jäkälämaan (11247011), Kokkomaan (11247012), Kangaskylän (11603003), Lusikkakankaan (11603051), Oltavankankaan (11617007), Ryngynkankaan (11617008), Palokankaan (11617052) ja Karkumaan (11682004) pohjavesialueita ei palauteta pohjavesialueluokitukseen mukaan.

Siikalatvan pohjavesialueet eivät saa E-merkintää, koska alueilla ei ole suoraan pohjavedestä riippuvaisia maa- tai pintavesiekosysteemejä. Rajausmuutoksia on tehty seuraaville pohjavesialueille: Teerikankaalla (11247010) kaksi erillistä aluetta on yhdistetty yhdeksi alueeksi, Patalankangas-Ritokankaan (1161051) luoteispään ulkorajaa on teknisesti tarkistettu ja ulkorajausta on pienennetty sekä lisäksi Matovaara-Kanasaaren pohjavesialueelle (11682052) ei ole aiemmin rajattu varsinaista muodostumisaluetta, muodostumisalueen rajausta on tehty ja samalla on hieman muutettu ulkorajausta pohjavesialueen pohjoisreunalla.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Heikki Kovalainen (puh. 0295 038 356) ja geologi Helena Vikstedt (puh. 050 351 3152) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Oulussa 30. tammikuuta 2018

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus